



9.11.2023

Valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaoston kuuleminen 10.11.2023, HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024

## **Erityisryhmien investointiavustus, asumisneuvonta ja pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen (35.20.60 ja 35.20.31)**

### **Erityisryhmien investointiavustus**

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan alennetaan erityisryhmien investointiavustuksen avustusprosenttia. (s. 123). Lisäksi hallitusohjelman mukaan kohdennetaan avustukset eniten tukea tarvitseville ryhmille.

Valtion vuoden 2024 talousarvioesityksessä esitetään, että erityisryhmille tarkoitettujen asuntojen rakentamista, hankintaa ja perusparantamista tuettaisiin investointiavustuksilla, joiden myöntämisvaltuus olisi 63 miljoonaa euroa. Valtuus olisi 57 miljoonaa vähemmän kuin tänä vuonna 2023.

Investointiavustuksia erityisryhmien asuntohankkeille myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara). Avustuksia on myönnetty vuodesta 2005 lähtien ja niitä säätelee laki avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi (1281/2004). Avustusten tavoitteena on lisätä erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden asumistarpeisiin soveltuvien ja asumiskustannuksiltaan kohtuullisten vuokra-asuntojen tarjontaa. Avustus voidaan myöntää vain yhdessä Aran hyväksymän korkotukilainan kanssa, joten erityisryhmien asuntohankkeet saavat myös valtion korkotukea ja takauksen.

Investointiavustusta voidaan tällä hetkellä myöntää esimerkiksi opiskelijoille ja ikääntyneille tarkoitettujen asuntojen rakentamiseen, perusparantamiseen ja hankintaan. Talousarvioesityksen mukaan vuonna 2024 erityisryhmien avustukset kohdennetaan ensisijaisesti heikoimpien ryhmien asuinolojen parantamiseen ja kehitysvammaisten sekä mielenterveyskuntoutujien asumistilannetta parannetaan.

Hallitusohjelman mukainen avustusprosenttien alentaminen vaatii lakimuutoksen. Ympäristöministeriön on tarkoitus käynnistää lainsäädäntöhanke vielä kuluvan vuoden aikana.

Ympäristöministeriön Aralta saamien tietojen mukaan vuonna 2023 Ara on myöntänyt 31.10.2023 mennessä investointiavustusta noin 65 miljoonaa euroa, jolloin valtuutta on jäljellä noin 55 miljoonaa euroa. Investointiavustushakemuksia ilman ehdollisia varauspäätöksiä on noin 70 miljoonan euron edestä ja ehdollisia varauspäätöksiä ilman avustuspäätöstä on noin 145 miljoonan euron edestä. Ara on kannustanut hakemaan päätökset vielä tämän vuoden puolella, koska valtuutta vielä hyvin jäljellä, ja ensi vuoden valtuus olisi huomattavasti pienempi. On kuitenkin nähtävissä, että ensi vuodelle siirtyy vähintään 90 miljoonan euron edestä hankkeita, joilla varauspäätös ja vähintään 70 miljoonan euron edestä hakemuksia. Erityisryhmien kohteiden osalta valtuuden pienetessä on tarpeen tarkastella, miten Ara joutuu priorisoimaan hankkeita ja mahdollisesti myöntämään avustusta pienemmillä avustusprosentteilla.



## Asumisneuvonta

Hallitusohjelman mukaan puolitetaan asumisneuvonta-avustuksen määräraha ja kohdennetaan se paremmin (s. 123). Vuoden 2024 talousarvioesityksen mukaan avustusta voidaan myöntää 2 miljoonaa euroa, kun vuonna 2023 avustuksen myöntövaltuus on ollut 4 miljoonaa euroa.

Ara myöntää avustusta asumisneuvonnan toteuttamiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027 annetun lain (1036/2022) mukaisesti. Avustushaku vuodelle 2024 on auki 6.11–1.12.2023. Avustuspäätökset tehdään tammikuun 2024 aikana. Vuodelle 2024 myönnettävä avustus voi olla enintään 60 % toteutuneista kustannuksista. Lopulliseen avustusprosenttiin vaikuttaa saatujen hakemusten määrä ja avustusmäärärahan riittävyys.

## Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen

Hallitusohjelman mukaan hallitus osoittaa pysyvää rahoitusta pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen vuoteen 2027 mennessä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vahvistamiseksi (s. 24). Lisäksi hallitusohjelman mukaan hallituksen keskeisenä tavoitteena on pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteen toteuttamiseksi hallitus kohdistaa yhteiskunnan tukia ja toimenpiteitä heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten asumisen turvaamiseen ja asunnottomuuden poistamiseen. (s. 122)

Hallitusohjelman mukaan hallitus käynnistää välittömästi ohjelman pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi (s. 124). Ympäristöministeriössä on aloitettu pitkäaikaisasunnottomuusohjelman valmistelu.

Tommi Laanti  
Asuntoneuvos